

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/213/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312203594
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4312203594.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: C. C. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. B., D. XXX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného v 1. rade: Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom Fedinova 9, Bratislava, IČO: 42 260 086, zastúpený: HKP Legal, s.r.o., so sídlom Sasinkova 6, Bratislava, IČO: 36 727 334, a za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného v 2. rade: Združenie na ochranu spotrebiteľa HOOS, so sídlom Námestie legionárov 5, Prešov, zastúpený: JUDr. Andrej Cifra, advokát, so sídlom J. Kráľa 5/A, Lučenec, o zaplatenie sumy 3.158,02 eur s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka na strane žalovaného v 1. rade proti uzneseniu Okresného súdu Levice č. k. 14C/691/2012-76 zo dňa 11. apríla 2013 v časti výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka na strane žalovaného v 1. rade v spojitosti s opravným a dopĺňacím uznesením Okresného súdu Levice č. k. 14C/691/2012-141 zo dňa 25. februára 2016 a o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Levice č. k. 14C/691/2012-76 zo dňa 11. apríla 2013 v časti výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka na strane žalovaného v 1. rade v spojitosti s opravným a dopĺňacím uznesením Okresného súdu Levice č. k. 14C/691/2012-141 zo dňa 25. februára 2016, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka na strane žalovaného v 1. rade **m e n í** tak, že vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného v 1. rade náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

Žalobcovi **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Levice ako súd prvého stupňa zastavil konanie, žalobcovi uložil povinnosť v lehote 15 dní nahradiť trovy konania vedľajšieho účastníka konania (v 1. rade) v sume 14,50 eur na jeho účet a vo zvyšku súd uplatnený nárok na náhradu trov konania vedľajšieho účastníka konania na strane žalovaného (v 1. rade) zamietol. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 96 ods. 1 - 3, § 137, § 142 ods. 1 - 3 zákona č. 99/1963 Z. z. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Súd dôvodil tým, že žalobca sa návrhom na začatie konania zo dňa 07.02.2012, ktoré doručil súdu dňa 23.02.2012 domáhal zaplatenia 3.158,02 eur s príslušenstvom. Žalobca svojim podaním zo dňa 16.11.2012, ktoré doručil súdu dňa 26.11.2012 zoberal svoj návrh v celom rozsahu späť a žiadal konanie zastaviť. Súd pri posúdení pomoci vedľajšieho účastníka (v 1. rade) podľa § 93 ods. 4 OSP prihliadol podľa § 142 ods. 1 OSP k účelnosti toho-ktorého úkonu právnej pomoci, a to ku skutočnostiam uvedeným v písomných podaniach vedľajšieho účastníka (v 1. rade). Podanie vedľajšieho účastníka konania (v 1. rade) vyhodnotil ako univerzálne podanie vzhľadom k ich charakteru, ktoré sú úplne identické vo všetkých prípadoch vstupu tohto vedľajšieho účastníka konania na OS Levice. Vedľajší účastník konania (v 1. rade) v týchto podaniach jednak oznámi vstup do konania na strane žalovaného a zároveň vo všeobecnej rovine vznesie námietku premlčania uplatneného práva žalobcu voči žalovanému. Ďalej súd poznamenal, že tieto podania sú bez akéhokoľvek pomeru ku

konkrétne konaniu a to vo vzťahu ku skutkovým okolnostiam prípadu, resp. uplatnenej právnej kvalifikácie uplatneného nároku zo strany žalobcu, z čoho mal za zrejmé, že ide o veci s relatívne nízkou právnou zložitou, časovou nenáročnosťou a s možnosťou využitia týchto podaní na množstvo druhovo identických konaní, kedy dochádza len k zmene v osobe označenia účastníkov konania a spisovej značky súdu, ktoré skutočnosti z týchto podaní robia len administratívnu agendu bez potreby právnych riešení. V súlade s uvedeným preto súd priznal 5 % z uplatneného nároku na náhradu trov konania za dva úkony právnej pomoci, keď jeden úkon právnej pomoci bol v sume 121,17 eur s režijným paušálom v sume 7,63 eur x 2 a DPH, celkom v sume 290,80 eur, a z toho 5 % predstavuje sumu 14,50 eur.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal včas odvolanie aj vedľajší účastník v 1. rade v časti výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka na strane žalovaného v 1. rade z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Pri určovaní výšky priznaných trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka súd postupoval pri aplikácii ust. § 142 ods. 1 OSP svojvoľne. Vedľajší účastník pritom v konaní vystupoval na podporu žalovaného. Zo späťvzatia návrhu na začatie konania pritom nevyplývalo, z akého dôvodu vzal navrhovateľ svoj návrh späť. Podstatným pre právne posúdenie veci je, že nárok uplatňovaný žalobcom nebol uplatňovaný dôvodne, resp. bol premlčaný podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Námietka premlčania pritom nebola daná zo strany hlavného účastníka a nemohla byť daná ani zo strany súdu. Bez vznesenia námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka je pravdepodobné, že hlavný účastník by bol vo veci neúspešný. Ďalej dodal, že početnosť spotrebiteľských vecí žalobcu s obdobným skutkovým a právnym základom prejednávanych na všeobecných súdoch, a tým aj možnosti právnej obrany determinoval svojím postupom výlučne žalobca. Keďže v danej veci vzal žalobca po vznesení námietky premlčania vedľajším účastníkom konania návrh späť, pričom dôvod späťvzatia v návrhu neuviedol platí, že z procesného hľadiska zavinil, že konanie muselo byť zastavené, a preto je povinný nahradiť trovy konania žalovaného. Vedľajší účastník preto nevidel dôvod pre priznanie náhrady trov konania v obmedzenom rozsahu. Právny zástupca v konaní riadne hájil práva vedľajšieho účastníka a svojimi úkonmi mu (ako aj žalovanému) privodil úspech v konaní. Napadnutú časť súdneho rozhodnutia považoval vedľajší účastník za svojvoľnú a výpočet priznanej výšky trov právneho zastúpenia za zmatečný. Vyslovil názor, že rozhodnutie súdu v napadnutej časti možno považovať za vymykajúce sa drvivej väčšine súdnych rozhodnutí s identickým, príp. obdobným skutkovým základom. Poukázal aj na to, že Európsky súd pre ľudské práva konštatoval v rozsudku Beian proti Rumunsku, že je v rozpore s princípom právnej istoty, ak súd v obdobných veciach rozhodne odlišne. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného v 1. rade priznal trovy konania vo výške 290,80 eur. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 82,07 eur.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal včas odvolanie žalobca v časti výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka na strane žalovaného v 1. rade z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Vyjadril názor, že vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa - musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Mal za to, že pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania, združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávanom prípade. Navyše vedľajší účastník viaceré procesné podania nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, významných skutočností vzťahujúcich sa k predmetu sporu. Paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Vyslovil názor, že trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva. Združenie v predmetnom konaní nevystupuje ako splnomocnený zástupca žalovaného, pričom tento o vstupe združenia do konania pravdepodobne ani nemal žiadnu vedomosť. Odmenu za úkony právnej služby poskytnuté právnym zástupcom vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného v 1. rade nemožno považovať za účelne vynaložené trovy, pretože činnosť vedľajšieho účastníka nemožno považovať za tak odborne náročnú, aby si vyžadovala úplné právnické vzdelanie. Dodal, že vedľajší účastník v súvislosti s dôvodnosťou priznania trov poukazuje na § 137 OSP, Chartu základných práv EÚ a rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, pričom však žiadne z predmetných ustanovení nepoukazuje na to, že by sa združenia na ochranu práv spotrebiteľa mali nechávať zastupovať advokátmi, ale len na to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľom poskytovali priamo právnické osoby. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnutý výrok o trovách konania zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi v

1. rade náhradu trov konania neprizná. Zároveň si uplatnil trovy konania v odvolacom konaní vo výške 19,33 eur.

Písomné vyjadrenia k odvolaniam vedľajšieho účastníka na strane žalovaného v 1. rade a žalobcu podané neboli.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1 OSP, § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné v napadnutej časti podľa § 220 OSP zmeniť.

Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobca dňa 23.02.2012 podal na súde prvého stupňa návrh, ktorým sa domáhal voči žalovanému zaplata sumy 3.158,02 eura s príslušenstvom titulom neuhradenia splátok úveru poskytnutého Slovenskou sporiteľnou žalovanému na základe zmluvy o vydaní a používaní bankovej platobnej karty zo dňa 28.10.2004. Súd prvého stupňa vydal vo veci platobný rozkaz č.k. 9Ro/71/2012-21 zo dňa 12.04.2012. Elektronickým podaním so zaručeným elektronickým podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 30.04.2012 oznámilo svoj vstup do konania Spotrebiteľské združenie OSA ako vedľajší účastník na strane žalovaného v 1. rade (č.l. 23 spisu), súčasne vzniesol námietku premlčania nároku navrhovateľa. Následne elektronickým podaním so zaručeným elektronickým podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 22.11.2012 podal vedľajší účastník v 1. rade odpor proti predmetnému platobnému rozkazu. Písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 26.11.2012 vzal žalobca návrh na začatie konania v celom rozsahu späť, v ktorom žiadal, aby súd konanie zastavil a aby rozhodol o vrátení súdneho poplatku. Elektronickým podaním so zaručeným elektronickým podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 03.04.2013 oznámilo svoj vstup do konania Združenie na ochranu spotrebiteľa HOOS ako vedľajší účastník na strane žalovaného v 2. rade (č.l. 75b spisu). Následne súd prvého stupňa vydal napadnuté uznesenie. Dňa 25.02.2016 vydal súd prvého stupňa opravné a doplniace uznesenie č. k. 14C/691/2012-141, ktorým opravil záhlavie napadnutého uznesenia a doplnil výrokovú časť napadnutého uznesenia výrokom, na základe ktorého vedľajšiemu účastníkovi v 2. rade náhradu trov konania nepriznal.

Podľa § 137 OSP, trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 146 ods. 2 veta prvá OSP, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy.

Odvolací súd konštatuje, že účastníci konania majú právo byť v konaní zastúpení advokátom, avšak majú právo len na náhradu trov konania proti neúspešnému účastníkovi konania potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Súd je teda oprávnený a zároveň povinný o uplatnenom nároku na náhradu trov konania individuálne rozhodovať z hľadiska ich účelnosti. Odvolací súd mal z obsahu spisu za preukázané, že vedľajší účastník na strane žalovaného v 1. rade dobrovoľne vstúpil do konania, pričom nekontaktoval žalovaného a nepoznal ani predmet konania. Vedľajší účastník ako i v iných obdobných prípadoch vstúpil do predmetného konania, vzniesol námietku premlčania a uplatnil si aj nárok na náhradu trov právneho zastúpenia. Vzhľadom na cieľ a úlohu vedľajšieho účastníka, ktorými sú ochrana spotrebiteľa je možné predpokladať, že tento disponuje znalosťami a vedomosťami v oblasti spotrebiteľského práva, preto je spôsobilým samostatne ochraňovať spotrebiteľa. Nutnosť a opodstatnenosť svojho právneho zastúpenia vedľajší účastník vôbec nepreukázal a nezdôvodnil ho z hľadiska účelnosti a hospodárnosti. Odvolací súd mal za to, že takýto paušálny vstup vedľajšieho účastníka do bližšie nepoznaných konaní a udelenie všeobecnej plnej moci advokátovi na svoje zastupovanie v neznámom počte vecí nemôže byť prejavom naplnenia jeho cieľa a úloh ako občianskeho združenia pôsobiaceho na ochranu spotrebiteľov a taktiež to nemôže byť ani prejavom hospodárnosti jeho konania. Uvedené konanie vedľajšieho účastníka navodzuje stav, že spotrebiteľské združenie neslúži primárne záujmom spotrebiteľov, ale záujmom advokáta, ktorý si v paušálnych podaniach bez bližšej vedomosti o danom konaní, do ktorého vstupuje automaticky vyčísľuje aj náhradu trov právneho zastúpenia. Odvolací súd v súvislosti s nepriznaním náhrady trov konania (právneho zastúpenia) vedľajšiemu účastníkovi uvádza, že v danom prípade nedošlo k porušeniu práva na právnu pomoc a rovnosti účastníkov garantovaného čl. 47 ods. 2, 3 Ústavy SR, nakoľko predmetné trovy neboli

účelne vynaložené, t. j. nepôsobili v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania. Teda nie je vylúčené právne zastúpenie vedľajšieho účastníka - združenia na ochranu spotrebiteľov, avšak trovy tohto zastúpenia treba v každom konaní posudzovať z hľadiska účelnosti ich vynaloženia, nakoľko účastníkovi (i vedľajšiemu) konania patrí len náhrada trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Pokiaľ mal vedľajší účastník na strane žalovaného v 1. rade poznatky zo svojej činnosti o premlčaní nárokov uplatňovaných žalobcom (a o tom, že po vznesení námietky premlčania berie návrhy späť), resp. pri vstupovaní do konania (bez kontaktovania žalovaného) nemal o veci žiadne informácie (návrh žiadal doručiť po vstupe do konania), nemožno v prípade jeho právneho zastúpenia vzhľadom na účelnosť tohto zastúpenia, keď námietku premlčania mohol vzniesť aj sám (ak mal poznatok o premlčaní uplatňovaného nároku) alebo (ak takýto poznatok a informácie o konkrétnej veci nemal a teda otázku potrebnosti - nevyhnutnosti svojho právneho zastúpenia ešte posúdiť nevedel) mal posúdiť svoje zastúpenie až podľa znalosti konkrétnej veci a prípadnej neschopnosti kvalifikovaného konania prostredníctvom svojich zástupcov (členov, zamestnancov). Vychádzajúc z uvedeného, preto odvolací súd nevzhladol trovy vedľajšieho účastníka spojené s jeho právnym zastúpením v konaní za účelne vynaložené. Združenie na ochranu práv spotrebiteľov by malo svoju činnosť, pre ktorú vzniklo, vykonávať primárne prostredníctvom svojich zástupcov (členov, zamestnancov) a teda jeho činnosť by nemala spočívať len v tom, že udelí všeobecné plnomocnenstvo advokátovi (advokátskej spoločnosti), ktorý bude suplovať činnosti prináležiace združeniu.

Odvolací súd zároveň poukazuje na nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa, pokiaľ ide o aplikáciu ustanovení Občianskeho súdneho poriadku pri rozhodovaní o náhrade trov konania. Rozhodnutie o náhrade trov konania oprel súd prvého stupňa o ustanovenie § 142 ods. 1 OSP, ktoré vyjadruje základnú zásadu uplatňujúcu sa pri náhrade trov konania. Zmyslom a účelom inštitútu náhrady trov konania pred všeobecným súdom je predovšetkým poskytnúť úspešnému účastníkovi náhradu tých trov konania, ktoré účelne vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Vo všeobecnosti teda platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zaviniť. Pokiaľ dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách (na strane žalujúcej i žalovanej) a definitívne ju vyriešiť v rámci právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 146 ods. 2 OSP. V danej veci došlo nepochybne k zastaveniu konania z dôvodu späťvzatia návrhu, preto mal súd správne aplikovať ustanovenie § 146 OSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania a riadiť sa zásadou zavinenia, nie zásadou úspechu vo veci.

Z vyššie uvedených dôvodov, odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka v 1. rade podľa § 220 OSP zmenil spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia, keďže neboli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 219 OSP) a ani pre jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 OSP).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania z dôvodu, že ich nepovažoval za účelne vynaložené s poukazom na skutočnosť, že žalobca sa k trovám vedľajšieho účastníka už vyjadril v samotnom späťvzataní návrhu na začatie konania (č.l.70 až 72 spisu).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.